

STUURGROEP LEEFMILIEUKWALITEIT IN GENK-ZUID

PERSMEDEDELING 17 JUNI 2021

Vandaag vond de stuurgroep leefmilieukwaliteit Genk-Zuid plaats waarin de betrokken gemeenten, provincie Limburg, Vlaamse overheidsdiensten en het lokale bedrijfsleven zetelen. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) stelde de nieuwe meetresultaten lucht voor. Het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) maakte een inschatting van de betekenis van de meetresultaten voor de gezondheid van de omwonenden van het industriegebied.

Hoe zit het met de luchtkwaliteit in 2020 en 2021?

Zware metalen

In 2020 werd de Europese grenswaarde voor lood en de Europese streefwaarden voor arseen, cadmium en nikkel niet overschreden. Wel blijven de concentraties van nikkel, chroom en mangaan in Genk de hoogste van het Vlaamse meetnet. Voor chroom en mangaan zijn er geen Europese streefwaarden. In de eerste 2 maanden van 2021 zijn de nikkel- en mangaanconcentraties vergelijkbaar met 2020; de chroomconcentraties zijn in deze periode lager dan in 2020.

Sinds de start van de metingen ligt het jaargemiddelde van kwik ver onder de advieswaarde (1.000 ng/m³) gedefinieerd door de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO).

Andere parameters

De VMM voert **dioxine**- en **PCB**-depositiemetingen uit in de industriezone (Swinnenweyerweg) en in de Loskaaistraat (de dichtstbijzijnde woonzone). De gemeten deposities van dioxines en PCB's in de woonzone zijn veel lager dan deze in de industriezone. In 2020 en de eerste twee stalen van 2021 lagen de maanddeposities en de jaargemiddelde depositie onder de drempelwaarden. Deze drempelwaarden zijn niet opgenomen in de Vlaamse wetgeving. De VMM gebruikt de drempelwaarden om aan te geven/in te schatten welke regio's opvolging verdienen. De verontreiniging is het hoogst in de industriezone zelf, vlak bij Stevens Recycling. Aangezien er op deze locatie geen link met de voedselketen is, gebeurt er op deze locatie geen toetsing aan de drempelwaarden. Op de meetplaats in Zutendaal, vlak bij Euregio Recycling Belgium, worden ook verhoogde PCB-deposities gemeten. Vermits er in dit industriegebied woningen liggen, is opvolging nodig.

Vanaf 2009 meet de VMM de concentraties aan **vluchtige organische stoffen** zoals **tolueen** in de Mondeolaan. In 2020 werd de WGO-weekadvieswaarde en de WGO-geurdrempel gerespecteerd. Voor tolueen zien we de laatste jaren een stabiliserende trend. Voor **benzeen** werden de Europese grenswaarde en VLAREM-grenswaarde niet overschreden in 2020, de gemeten concentraties waren laag.

De VMM meet vanaf 2019 **fijn stof** (PM₁₀ en PM_{2,5}) in E. Fabrylaan in Genk. Ook voor fijn stof voldeden in 2020 alle gemeten concentraties aan de Europese grenswaarden. De WGO-advieswaarden voor PM₁₀ en PM_{2,5} werden in 2020 overschreden. Dit is vergelijkbaar met de rest van Vlaanderen.

De VMM meet **polycyclische aromatische koolwaterstoffen** in fijn stof (PM₁₀) in de Bethaniëstraat. Op deze meetplaats ligt het jaargemiddelde van 2020 voor benzo(a)pyreen op 0,09 ng/m³ en dus ruim onder de Europese streefwaarde van 1 ng/m³. Dit gemiddelde is iets lager dan het gemiddelde van het volledige Vlaamse meetnet (0,10 ng/m³) in 2020.

Hoe zit het met de impact op de gezondheid van de omwonenden?

Zware metalen

Er blijft een verhoogd risico op gezondheidseffecten bestaan door de aanwezigheid van zware metalen in de omgevingslucht. Dit risico is het hoogst in de nabijgelegen woonzones ten noordoosten van de industriezone Genk-Zuid. Zorg en Gezondheid beoordeelt dit extra risico niet als onaanvaardbaar hoog, maar vooral de concentraties (zeswaardig) **chroom** en in mindere mate **nikkel** zijn gezondheidkundig niet verwaarloosbaar. De longen zijn het meest gevoelig voor blootstelling aan deze zware metalen: levenslange blootstelling aan de gemeten concentraties houdt een extra risico op longkanker in. Verdere inspanningen om de emissies te doen dalen, zeker voor zeswaardig chroom, blijven vanuit gezondheidkundig standpunt wenselijk.

Andere parameters

De **dioxine-achtige-PCB's** in de omgeving van de schrootverwerkende bedrijven in Genk-Zuid en Zutendaal blijven een aandachtspunt. Omwonenden kunnen blootstelling vermijden door geen eieren van eigen kippen te eten, zoals reeds in het verleden geadviseerd.

De gemeten concentraties **fijn stof, benzeen en PAK's** in de omgeving van Genk-Zuid zijn gezondheidkundig relevant maar de concentraties zijn evenwel vergelijkbaar met de situatie in de rest van Vlaanderen.

Preventietips

Door het toepassen van enkele eenvoudige preventietips kunnen de risico's aanzienlijk verlagen. Deze kan je terugvinden op www.genk.be/genkzuid. Natuurlijk blijft bronopsporing en bronaanpak de belangrijkste maatregel.

Verdere acties

Om een verdere daling van de chroom(VI)- en nikkelemisssies te realiseren werd, mede ingegeven door de bijzondere voorwaarde in de milieuvergunning van Aperam, in 2017 een actieplan voor de periode 2017-2020 uitgewerkt. Aperam engageert zich om te blijven werken aan mogelijk nieuwe acties om ook de emissies van Cr(VI) verder te doen dalen. In de periode 2021-2022 zal er een nieuwe chroom(VI)-meetcampagne gebeuren.

De resultaten voor de meetplaats voor dioxine- en PCB-depositiemetingen in de buurt van het schrootverwerkend bedrijf (Euregio Recycling Belgium) in Zutendaal worden nauwgezet opgevolgd.

Vanuit het departement Omgeving lopen de Vlaamse campagnes "Gezond uit eigen grond" en "Stook slim" in 2021 verder.

De stuurgroep Genk-Zuid blijft de situatie nauwgezet opvolgen en zorgt voor een verdere gecoördineerde aanpak.

Perscontact:

Voor de meetresultaten VMM:

Katrien Smet | k.smet@vmm.be | tel. 053 72 65 73 | GSM 0473 99 28 70

Voor de gezondheidkundige interpretatie Agentschap Zorg en Gezondheid:

Joris Moonens | tel. 02 553 32 12